

Návraty slovanské mytologie aneb vztyčení idolu boha Velese na vrchu Velízu u Kublova

Roman Abušinov

Obec Kublov si v sobotu 28. června 2003 připomněla 1000 let starou legendární událost, záchránění knížete Jaromíra po jeho přepadení a mučení na sousedním vrchu Velízu.

Součástí oslav byl historický program za účasti skupiny historického šermu Berounští měšťané a sdružení

Skjaldborg, věnující se velmi věrohodným způsobem období raného středověku. Na upraveném prostranství před kostelem sv. Jana byl postaven unikátní tábor řemeslníků a bojovníků, proběhlo šermířsko - divadelní představení „Slované“, vystoupila také hudební skupina Tajné slunce s dobovými slovanskými

písněmi. Vyvrcholením programu na Velízu bylo zhotovení velkého dřevěného idolu boha Velese a jeho vztyčení na vrcholu kopce.

Název vrchu totiž napovídá, že mohl být posvátnou horou, pohanskou svatyní, zasvěcenou slovanskému bohu Velesovi. Později zde vznikl knížecí lovecký dvorec. Patrně vzhledem k silné náboženské tradici byla stará svatyně v polovině 11. století nahrazena křesťanskou kaplí, postavenou na paměť knížecí záchrany. Kapli vystřídal raně gotický kostel sv. Jana Křtitele spolu s přilehlým proboštvím ostrovského kláštera benediktinů. Kostel se v barokní úpravě dochoval dodnes, z probošství, zničeného husity, zbylo jen základové zdivo.

Jako předloha pro volnou rekonstrukci podoby božstva posloužila kresba idolu ve tvaru falu, patrně souvisejícího s kultem plodnosti, nalezeného v lokalitě

Staraja Rusa. Mohutný dubový kmen byl pečlivě opracován replikami raně středověkých železných nástrojů a na závěr ve spodní části opálen na ohništi. Následovala nejnáročnější etapa úkolu - pouze lidskými silami dopravit více než 700 kg těžký dubový kmen do kopce na vzdálenost asi 500 m, což se s vypětím všech sil podařilo za účasti okolo 20 nosičů a značné podpory diváků, kteří vytvořili početný průvod doprovázený dobovou hudbou. Neobyčejný duchovní prožitek vyvolaný značnou fyzickou námahou vyvrcholil slavnostním obětním obřadem. Rovnováha byla znovu nastolena.

